

Sygn. akt IV U 1872/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Stawarz

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2014 r. w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania E. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 2 października 2013 r. nr (...)

w sprawie E. S.

przeciwko Zakładowi ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu E. S. prawo do emerytury od dnia (...)r.

Sygn. akt IV U 1872/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 16 kwietnia 2014 r.

Decyzją z dnia 2 października 2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia

2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. z 2004 r. UE L Nr 166, poz. 1) i rozporządzenia nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 (Dz. U. z 2009 r. UE L Nr 284, poz. 1), odmówił E. S. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze, a jedynie 1 rok i 4 miesiące takiej pracy z tytułu zatrudnienia od 26 czerwca 1972 r. do 26 października 1973 r. w (...)Przedsiębiorstwie (...)w K. na stanowisku murarza pieców przemysłowych. W stażu tym organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 27 lutego 1976 r. do 2 sierpnia 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...)w T. na stanowisku operatora i cieśli z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy

w szczególnych warunkach.

Decyzję tę zaskarżył E. S., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że legitymuje się co najmniej

15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach z tytułu zatrudnienia w od 1 stycznia 1976 r. do 15 lutego 1976 r. w (...) (...)

(...) na stanowisku maszynisty koparki, od 27 lutego 1976 r. do

2 sierpnia 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...)

w T., a następnie w Przedsiębiorstwie (...)w T. na stanowisku operatora koparki, od 3 stycznia 1983 r. do 28 lutego 1985 r. w (...)Przedsiębiorstwie (...)

w K. na budowie zagranicznej na Węgrzech w charakterze murarza żaroodpornego, od 9 maja 1988 r. do 30 czerwca 1989 r. w Zakładzie(...) w K. na budowie zagranicznej we L.w charakterze operatora koparki oraz od 19 lutego 1990 r. do 2 sierpnia 1990 r. w (...)w K. na budowie zagranicznej w RFN

w charakterze cieśli.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący E. S., urodzony

(...)r., w dniu (...)r. osiągnął 60 lat życia. Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udokumentował 25 okresów składkowych i nieskładkowych oraz staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 1 roku i 4 miesięcy z tytułu zatrudnienia od

26 czerwca 1972 r. do 26 października 1973 r. w (...)Przedsiębiorstwie (...)w K. na stanowisku murarza pieców przemysłowych.

We wniosku z dnia 27 maja 2013 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 2 października 2013 r. ZUS Oddział w O. odmówił E. S. przyznania prawa do tego świadczenia, ponieważ wnioskodawca nie udokumentował 15- letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołujący nie przystąpił do OFE.

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący E. S. ukończył dwuletnią przyzakładową szkołę zawodową o specjalności murarz pieców przemysłowych. W dniu 29 czerwca 1974 r. uzyskał uprawnienie do obsługi ciężkich maszyn budowlanych i drogowych, rodzaj specjalności: koparki jednonaczyniowe, typ maszyny: do 0,6 m³.

dowód:

- świadectwo szkolne- k. 137 cz. III akt ZUS,
- odpis uprawnienia nr 103419 Komisji Kwalifikacyjno- Egzaminacyjnej dla maszynistów ciężkich maszyn z dnia 27.02.1976 r.- k. 139 cz. III akt ZUS,
- zeznania odwołującego E. S.- 02:00:05,

Od 1 stycznia 1976 r. do 15 lutego 1976 r. odwołujący pracował w (...)Przedsiębiorstwie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku maszynisty koparki.

dowód:

- świadectwo pracy z dnia 14.02.1976 r.- k. 127 cz. III akt ZUS,

Od 27 lutego 1976 r. do 2 sierpnia 1990 r. odwołujący był zatrudniony

w Przedsiębiorstwie (...) w T., a następnie

w Przedsiębiorstwie (...)w T.. Od 27 lutego 1976 r. do 2 stycznia 1983 r., od 25 marca 1985 r. do 7 maja 1988 r. i od 11 lipca 1989 r. do 15 lutego 1990 r. pracował w tym przedsiębiorstwie w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora koparki. Od 3 stycznia 1983 r. do 24 marca 1985 r., od 8 maja 1988 r. do 10 lipca 1989 r. i od 16 lutego 1990 r. do 2 sierpnia 1990 r. korzystał zaś z urlopu bezpłatnego w macierzystym zakładzie pracy w związku z wyjazdami do pracy za granicę.

dowód:

- podanie o przyjęcie do pracy z dnia 26.02.1976 r.- k. 157 cz. III akt ZUS,
- umowa o pracę z dnia 27.02.1976 r.- k. 193 cz. III akt ZUS,
- skierowanie do pracy z dnia 27.02.1976 r.- k. 189 cz. III akt ZUS,
- oświadczenie pracownika o przeszkoleniu na stanowisku pracy z dnia 03.03.1976 r.- k. 153 cz. III akt ZUS,
- angaże z dnia: 01.08.1977 r., 18.05.1979 r., 20.02.1980 r., 30.11.1981 r., 27.03.1986 r., 06.01.1987 r., 15.01.1988 r., 01.07.1989 r. i 26.01.1990 r.- k. 15, 155, 197, 221, 271, 293, 297 i 333 cz. III akt ZUS,
- pisma pracodawcy z dnia: 15.05.1976 r., 10.01.1981 r. i 03.04.1981 r.- k. 199, 217 i 225 cz. III akt ZUS,
- karta obiegowa zmiany z dnia 27.02.1976 r.- k. 185 cz. III akt ZUS,
- świadectwo pracy z dnia 16.08.1990 r.- k. 149 cz. III akt ZUS,

Przedsiębiorstwo to zajmowało się budową hal produkcyjnych i budynków mieszkalnych. Zajmowało się też innymi robotami budowlanymi, na przykład tworzeniem podstaw pod słupy wysokiego napięcia. Dysponowało własną bazą z ciężkim sprzętem budowlanym, w tym koparkami. Były to koparki różnego typu: samojezdne na kołach, na podłożu Stara 660, koparki gąsienicowe typu K 407, K 408 i K 606, o ciężarze całkowitym od 10 do 24 ton. Przedsiębiorstwo zatrudniało około 100 operatorów koparek, w tym odwołującego. Pracownicy ci wykonywali prace budowlane na terenie całego kraju,

w szczególności w K., R., L., B. czy D.. Jako operator koparki odwołujący stale i w pełnym wymiarze godzin pracował przy użyciu koparki, w tym koparki gąsienicowej typu K 606, przy wykopach między innymi pod budowę bloków. Koparkę obsługiwała jedna osoba. Oprócz pracy operatora koparki, do którego zadań immanentnie związanych z obowiązkami operatora należał przegląd techniczny maszyny przed przystąpieniem do pracy, w ramach dobowego wymiaru czasu pracy, ubezpieczony nie wykonywał żadnych innych czynności. W szczególności, nie zajmował się naprawami ciężkiego sprzętu budowlanego, w tym koparek, co leżało w gestii mechaników, którzy pracowali w warsztacie znajdującym się na terenie bazy sprzętu i transportu. Osoba obsługująca koparkę nazywana też była maszynistą koparki. Takie też nazwy stanowiska pracy, zamiennie, pracodawca umieszczał w angażach.

dowód:

- oświadczenie pracownika o przeszkoleniu na stanowisku pracy z dnia 03.03.1976 r.- k. 153 cz. III akt ZUS,
- zeznania świadka M. S.- 00:25:21-00:52:04,
- zeznania świadka K. S.- 00:54:03-01:04:38,
- zeznania świadka J. S.- 01:10:36-01:21:03,

- zeznania odwołującego E. S.- 01:25:32-01:32:09,

Od 3 stycznia 1983 r. do 28 lutego 1985 r. w ramach zatrudnienia w (...)Przedsiębiorstwie (...)w K. odwołujący pracował na budowie zagranicznej na Węgrzech (G.) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku murarza żaroodpornego.

dowód:

- pismo o oddelegowaniu pracownika z dnia 27.12.1982 r.- k. 355 cz. III akt ZUS,

W tym czasie odwołujący świadczył pracę w odlewni żeliwa w B. przy remontach pieców. Jego praca nazywana była pracą białego murarza. W odlewni znajdowało się osiem pieców, w tym cztery żuźlowe i cztery indukcyjne. Produkcja odbywała się na czterech piecach indukcyjnych, dwóch nowych i dwóch starych. Cykl produkcyjny pieca trwał dwa tygodnie. Jeżeli dwa piece wykorzystywano do bieżącej produkcji, pozostałe były remontowane. Remont pieca polegał w pierwszej kolejności na zbitciu w jego wnętrzu tego co pozostało w nim po wytopie, a następnie wyłożeniu wnętrza pieca szamotem, czyli półwilgotną masą, którą należało ubić. Wnętrze pieca obudowywano również cegłą szamotową, co służyło jego wzmocnieniu. Przy remoncie jednego pieca pracowało od czterech do pięciu murarzy. Pracę tzw. białego murarza odwołujący wykonywał stale

i w pełnym wymiarze godzin. W ramach dobowego wymiaru czasu pracy nie był kierowany do realizacji jakichkolwiek innych czynności. Na hali, gdzie pracował odwołujący panowały warunki szkodliwe dla zdrowia, tj. zadymienie, pył, opary i wysoka dochodząca nawet do

50° C temperatura otoczenia z uwagi na bliskość gorącego żeliwa. Murarz żaroodporny i tzw. biały murarz to różne nazwy tego samego stanowiska pracy.

dowód:

- zeznania świadka J. B.- 00:06:56-00:19:23,
- zeznania świadka B. T.- 00:42:47-01:03:55,
- zeznania odwołującego E. S.- 01:38:55-01:48:25,

Od 9 maja 1988 r. do 30 czerwca 1989 r. w ramach zatrudnienia w Zakładzie (...) w K. odwołujący pracował na budowie zagranicznej we L. w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze operatora koparki.

dowód:

- umowa o pracę za granicą na czas określony z dnia 06.05.1988 r.- k. 321 cz. III akt ZUS,
- rozliczenie końcowe czasu pracy i wynagrodzenia z dnia 22.06.1989 r.- k. 325 cz. III akt ZUS,
- pismo z dnia z prośbą o przeprowadzenie badań lekarskich 20.04.1988 r.- k. 331 cz. III akt ZUS,
- świadectwo pracy z dnia 02.07.2012 r.- k. 7,

W tym okresie zatrudnienia odwołujący pracował przy budowie (...)Zakładów (...) wykonując kilkunastrometrowe wykopy, w tym wykopy pod fundamenty i szalunki. W pierwszym okresie prac na tej budowie wykonywano tylko głębokie wykopy, w związku z czym w ogóle nie zatrudniano murarzy, którzy na budowę tę przybyli dopiero po roku. Jako operator koparki odwołujący w zależności od potrzeb obsługiwał tylko koparkę albo koparko- ładowarkę. Operatorzy koparek, w tym odwołujący, pracowali w systemie jednozmiannowym przez osiem godzin dziennie i w ramach dobowego wymiaru czasu pracy nie byli kierowani do realizowania jakichkolwiek innych czynności, poza wykonywaniem wykopów ciężkim sprzętem budowlanym. Ciężar całkowity małej koparki wnosił 15 ton. Kiedy na

budowie zaczęli pracować murarze, odwołujący musiał wrócić do kraju, ponieważ nie przedłużono z nim umowy o pracę.

dowód:

- zeznania świadka M. F.- 00:21:57-00:38:53,
- zeznania odwołującego E. S.- 01:35:05,

Od 19 lutego 1990 r. do 2 sierpnia 1990 r. w ramach zatrudnienia w (...)Sp. z o.o. w K. odwołujący pracował na budowie zagranicznej w RFN (K.) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku cieśli.

dowód:

- umowa o pracę za granicą na czas określony z dnia 14.02.1990 r.- k. 281-283 cz. III akt ZUS,
- świadectwo pracy z dnia 16.08.1990 r.- k. 149 cz. III akt ZUS,

W RFN odwołujący pracował przy budowie hal i bloków mieszkalnych. Należał do brygady składającej się z kilku cieśli i murarzy. W ramach dobowego wymiaru czasu pracy wykonywał pracę cieśli, najpierw przez dwa miesiące pod ziemią w wyrobisku, gdzie miały powstać garaże podziemne, jak i na wysokości, przy budowie pięciu kondygnacji bloku ze sklepem. Po zakończeniu prac w wyrobisku, odwołujący zajmował się szalunkiem z płyt wielkogabarytowych do utworzenia ściany i przygotowaniem jej do zbrojenia. W tym celu składał płyty na podbudowie z drewnianych bali i spinał je klamrami. Suwnicowy płyty te podnosił do góry. Po obróceniu płyt licem, płyty te odwołujący smarował olejem, a po doprowadzeniu ich do pionu, nanosił na nie mur. Elementy takie ubezpieczony układał i pokrywał murem na każdej z kondygnacji. Pracę cieśli odwołujący świadczył w pełnym wymiarze czasu pracy. Była to praca, zarówno na poziomie zerowym, jak i na wysokości 15 m i wyżej. Na wysokości wnioskodawca pracował w kosztach zabezpieczających.

dowód:

- zeznania świadka K. W.- 01:16:51-01:22:28,
- zeznania odwołującego E. S.- 01:49:27-01:56:15,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznania świadków i odwołującego.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków M. S., K. S., J. S., J. B., M. F., B. T. i K. W. oraz słuchanego w charakterze strony E. S., którzy złożyli depozycje odnośnie rodzaju czynności wykonywanych przez odwołującego w spornych okresach. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były wewnętrznie spójne, wzajemnie ze sobą korespondowały (co do poszczególnych okresów zatrudnienia),

a przy tym były przekonujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego. Znalazły również potwierdzenie w zgromadzonych w sprawie dokumentach. Z zeznań tych wyraźnie wynika, że w spornych okresach zatrudnienia, za wyjątkiem pracy na stanowisku cieśli na budowie zagranicznej w RFN, ubezpieczony świadczył pracę w szczególnych warunkach. Okoliczność, iż świadkowie M. S. i K. S. wskazali, że

w Przedsiębiorstwie (...)w T. operatorów koparek nie nazywano maszynistami koparek nie pozbawia zeznań tych świadków waloru wiarygodności. Wszak zauważyć należy, że M. S. podał jednocześnie, że skoro w dokumentach powierzono ubezpieczonemu obowiązki maszynisty koparki, to znaczy, że był operatorem koparki. J. S. i sam odwołujący wyraźnie natomiast zauważyli, że operator koparki i maszynista koparki to różne nazwy tego samego

stanowiska pracy. Wniosek taki wynika również ze znajdującej się w aktach organu rentowego dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka M. B. zgodnie z wnioskiem pełnomocnika ubezpieczonego z dnia 24 lutego 2014 r., gdyż jak podał pełnomocnik, odwołujący nie był w stanie ustalić adresu wskazanego świadka. Pomijając ten dowód Sąd miał też na uwadze, że okoliczności sporne zostały w sprawie dostatecznie wyjaśnione w oparciu o zgromadzone w niej dowody, zarówno z dokumentów, jak i zeznań świadków i odwołującego.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 poz. 1440), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje art. 27 powołanej ustawy, w świetle którego wynosi on co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przepis art. 32 ustawy statuuje natomiast, iż ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 1. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu- za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Stosownie do treści art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Mowa tu o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Jak wynika z § 1 wskazanego rozporządzenia, stosuje się je do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

W myśl § 2 ust. 1, okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na

podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (ust. 2).

Zgodnie zaś z § 4 ust. 1, prawo do emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A rozporządzenia, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia, w tym co najmniej okresem 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący osiągnął wiek 60 lat, posiadał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany 25-letni okres ubezpieczenia i nie przystąpił do OFE.

Rozstrzygnąć natomiast należało, czy wnioskodawca legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawniałoby go tzw. wcześniejszej emerytury.

Kwestią sporną pozostawała więc kwalifikacja pracy wnioskodawcy od 1 stycznia 1976 r. do 15 lutego 1976 r. w (...)Przedsiębiorstwie (...)
(...), od 27 lutego 1976 r. do 2 sierpnia 1990 r.
w Przedsiębiorstwie (...)w T., a następnie
w Przedsiębiorstwie (...) w T., od 3 stycznia 1983 r. do 28 lutego 1985 r. w (...)Przedsiębiorstwie (...) w K., od 9 maja 1988 r. do 30 czerwca 1989 r.
w Zakładzie (...)” w K. i od 19 lutego
1990 r. do 2 sierpnia 1990 r. w (...)Sp. z o.o. w K..

Odmawiając wnioskodawcy przyznania prawa do świadczenia, organ rentowy podniósł, że za wskazane wyżej okresy zatrudnienia nie przedłożył on świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie świadczy o tym, że ubezpieczony faktycznie pracy takiej nie realizował. W postępowaniu przed sądem nie stosuje się bowiem ograniczeń dowodowych, jakie istnieją w postępowaniu administracyjnym przed organem rentowym. Zatem okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach może być dowodzona wszelkimi środkami dowodowymi, przy czym sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym (por. uchwały SN: z dnia 17 czerwca 1987 r., III PZP 19/87, OSNC 88/10/132 i z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635).

Analiza zgromadzonych w sprawie dokumentów oraz zeznań świadków i odwołującego prowadzi do wniosku, że E. S. legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Jeżeli chodzi o okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w T., a następnie w Przedsiębiorstwie(...)w T., wskazać w pierwszej kolejności należy, że
w przedsiębiorstwie tym ubezpieczony pracował od 27 lutego 1976 r. do 2 stycznia 1983 r., od 25 marca 1985 r. do 7 maja 1988 r. i od 11 lipca 1989 r. do 15 lutego 1990 r., ponieważ od 3 stycznia 1983 r. do 24 marca 1985 r., od 8 maja 1988 r. do 10 lipca 1989 r. i od 16 lutego 1990 r. do 2 sierpnia 1990 r. korzystał z urlopu bezpłatnego w związku z wyjazdami do pracy za granicę.

Jak wynika ze zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji pracowniczej, w tym czasie wnioskodawca zajmował stanowisko operatora koparki. I tak, w podaniu z dnia 26 lutego 1976 r. ubezpieczony wskazał, że stara się o przyjęcie do pracy na stanowisko operatora koparki (k. 157 cz. III akt ZUS), w umowie o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze godzin z tego samego dnia, tj. 26 lutego

1976 r. i skierowaniu do pracy pracodawca wymienił stanowisko maszynisty koparki (k. 193 i 189 cz. III akt ZUS), w dniu 3 marca

1976 r. odwołujący oświadczył, że został przeszkolony na stanowisku pracy przy obsłudze koparki K 606 i wykonywaniu robót ziemnych koparką (k. 153 cz. II akt ZUS), natomiast

w angażach (k. 15, 155, 197, 221, 271, 293, 297 i 333 cz. III akt ZUS), pismach pracodawcy

z dnia 15 maja 1976 r., 10 stycznia 1981 r. i 3 marca 1981 r. (k. 199, 217 i 225 cz. III akt ZUS) oraz w karcie obiegowej zmiany z dnia 27 lutego 1976 r. (k. 185 cz. III akt ZUS) zamiennie wymienione zostało albo stanowisko operatora koparki albo maszynisty koparki. Okoliczność, że były to dwie różne nazwy tego samego stanowiska pracy wynika wprost

z zeznań świadka J. S. i odwołującego.

W oparciu o treść oświadczenia wnioskodawcy z dnia 3 marca 1976 r. o przeszkoleniu na stanowisku pracy można jednocześnie ustalić, na jakim rodzaju sprzęcie pracował wnioskodawca. W oświadczeniu tym wyraźnie bowiem wskazano na koparkę (...)

Na podstawie znajdującego się w aktach organu rentowego odpisu uprawnienia

nr (...) Komisji Kwalifikacyjno- Egzaminacyjnej dla maszynistów ciężkich maszyn z dnia 27 lutego 1976 r. (k. 139 cz. III akt ZUS) można przy tym stwierdzić, że w dniu 29 czerwca 1974 r. odwołujący uzyskał uprawnienie do obsługi ciężkich maszyn budowlanych

i drogowych, rodzaj specjalności: koparki jednonaczyniowe, typ maszyny: do 0,6 m³.

Słuchani w sprawie świadkowie M. S., K. S. i J. S. oraz odwołujący potwierdzili, że w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawca stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy, na co wskazuje również treść świadectwa z dnia

16 sierpnia 1990 r. (k. 149 cz. III akt ZUS), w przedsiębiorstwie zatrudniającym około

100 operatorów koparek i dysponującym własną bazą z ciężkim sprzętem budowlanym,

w tym koparkami różnego typu (samojezdnymi na kołach, na podłożu Stara 660 oraz gąsienicowymi typu K 407, K 408 i K 606), pracował przy wykopach między innymi pod budowę bloków wyłącznie jako operator koparki, w szczególności koparki gąsienicowej

(...).

Uwzględniając te wszystkie okoliczności stwierdzić należało, że w okresach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) (...)w T.,

a następnie w Przedsiębiorstwie (...)

w T. od 27 lutego 1976 r. do 2 stycznia 1983 r., od 25 marca 1985 r. do 7 maja 1988 r. i od 11 lipca 1989 r. do 15 lutego 1990 r. ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Praca ta wymieniona została w Dziale V, zatytułowanym: „W budownictwie

i przemyśle materiałów budowlanych” pkt 3 (prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych) wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W takim też charakterze odwołujący pracował w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...)w K. na budowie zagranicznej we L. od 9 maja 1988 r. do 30 czerwca 1989 r.

Pomimo, iż w dokumentacji pracowniczej z tego okresu (umowie o pracę za granicą na czas określony z dnia 6 maja 1988 r., piśmie z dnia 20 kwietnia 1988 r. z prośbą

o przeprowadzenie badań lekarskich i w świadectwie pracy z dnia 2 lipca 2012 r.) wskazano na stanowisko murarza, z jasnych, logicznych, zgodnych z doświadczeniem życiowym

i korespondujących ze sobą zeznań świadka M. F. i odwołującego wynika, że w tym czasie wnioskodawca pracował wyłącznie jako operator koparki i w ramach dobowego wymiaru czasu pracy nie był kierowany do wykonywania jakichkolwiek innych czynności.

Jak ustalił Sąd w oparciu o dowody o charakterze osobowym, od 9 maja 1988 r. do 30 czerwca 1989 r. ubezpieczony pracował przy budowie (...) Zakładów (...) Na budowie tej przy użyciu ciężkiego sprzętu budowlanego, tj. koparki albo koparko-ładowarki, w zależności od potrzeb, zajmował się wykonywaniem kilkunastrometrowych wykopów. Zarówno świadek, jak i odwołujący podali, że w pierwszym okresie prac na tej budowie wykonywano tylko głębokie wykopy i zatrudniano tylko operatorów koparek. Zapotrzebowanie zaś na pracę murarzy pojawiło się dopiero po roku, kiedy to odwołujący musiał wrócić do kraju, ponieważ nie przedłużono z nim umowy o pracę. Taki stan faktyczny pozostaje w zgodzie z zasadami doświadczenia życiowego. Wiadomo bowiem, że murarze przystępują do pracy dopiero na pewnym etapie inwestycji (zaawansowanym) w przeciwieństwie do operatorów koparek, którzy zaczynają dopiero prace na budowie. Skoro tak, nie można mieć wątpliwości, opierając się na zeznaniach świadka i wnioskodawcy, że na budowie zagranicznej we L. odwołujący pracował w charakterze operatora koparki, nie zaś murarza.

W tym miejscu zauważyć jedynie należy, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki SN: z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426; z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638; z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75 i z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152).

Jako maszynista koparki wnioskodawca pracował również w okresie zatrudnienia w Rzeszowskim Przedsiębiorstwie Robót Zmechanizowanych i Sprzętu Budowlanego „Dźwig” od 1 stycznia 1976 r. do 15 lutego 1976 r.

Stały charakter tej pracy (w pełnym wymiarze godzin) na wskazanym wyżej stanowisku potwierdza treść świadectwa pracy z dnia 14 lutego 1976 r. (k. 127 cz. III akt ZUS).

Prace tę należało zatem uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu, pracę w szczególnych warunkach odwołujący świadczył również w ramach zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. na budowie zagranicznej na Węgrzech (G.) od 3 stycznia 1983 r. do 28 lutego 1985 r. W tym czasie, bowiem stale i w pełnym wymiarze godzin wykonywał obowiązki murarza żaroodpornego. Taka nazwa stanowiska pracy wnioskodawcy wymieniona została w piśmie o oddelegowaniu pracownika do pracy za granicą z dnia 27 grudnia 1982 r. (k. 355 cz. III akt ZUS).

W oparciu o zeznania świadków J. B. i B. T. oraz samego odwołującego, Sąd ustalił, że w tym czasie ubezpieczony pracował w charakterze tzw. białego murarza na odlewni żeliwa przy remontach pieców. Remont pieca polegał na zbiciu w jego wnętrzu tego co pozostało po wytopie, a następnie wyłożeniu wnętrza szamotem, albo cegłą szamotową, co służyło wzmocnieniu pieca. Sąd ustalił ponadto, że na hali, gdzie pracował odwołujący panowały warunki szkodliwe dla zdrowia, tj. zadymienie, pył, opary i wysoka dochodząca nawet do 50° C temperatura otoczenia z uwagi na bliskość

gorącego żeliwa. Jednocześnie wiadomo, że w ramach dobowego wymiaru czasu pracy, odwołujący poza pracami murarskimi przy naprawie na gorąco pieców przemysłowych, nie realizował żadnych innych czynności.

Z treści świadectwa szkolnego (k. 137 cz. III akt ZUS) i zeznań wnioskodawcy wynika, że E. S. ukończył dwuletnią przykładową szkołę zawodową o specjalności murarz pieców przemysłowych, a zatem posiadał odpowiednie do wykonywanej pracy przygotowanie.

Praca ta wymieniona została w Dziale XIV, zatytułowanym: „Prace różne”, pkt 10 (prace murarskie przy naprawie na gorąco pieców przemysłowych, sklepień paleniskowych w parowozach i żeliwiaków).

Z uwagi na fakt, że w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia nie została wymieniona praca cieśli, okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 19 lutego 1990 r. do 2 sierpnia 1990 r. na tym stanowisku na budowie zagranicznej w RFN Sąd nie zaliczył w/w do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Sumując wskazane wyżej okresy zatrudnienia (za wyjątkiem ostatniego od 19 lutego 1990 r. do 2 sierpnia 1990 r.) i doliczając do nich wykazany przed organem rentowym staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 1 roku i 4 miesięcy, stwierdzić należało, że odwołujący legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w takim charakterze, co uprawnia go do tzw. wcześniejszej emerytury.

Wprawdzie w dniu składania wniosku o emeryturę (27 maja 2013 r.) odwołujący nie miał ukończonych 60 lat, jednak przesłankę tę spełnił z dniem (...)r.

Mając na uwadze tę okoliczność, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego, w tym art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury od (...)r.

(...)